

בבית המשפט העליון

רע"פ 5900/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: עדיאל קורליאונה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (הנשיא א' טל, השופט ש' בורנשטיין והשופטת ד' עטר) בעפ"ג 71370-01-18 מיום 15.5.2018

המבקש: בעצמו

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (הנשיא א' טל, השופט ש' בורנשטיין והשופטת ד' עטר) בעפ"ג 71370-01-18 מיום 15.5.2018, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בנתניה (השופט ע' פרייז) (להלן: בית משפט השלום) בת"פ 6918-12-16 מיום 27.12.2017.

2. ביום 30.10.2017 הורשע המבקש בבית משפט השלום, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשורת עבירות אשר יוחסו לו במסגרת כתב אישום בן 12 אישומים, ובכללן עבירות של קבלת דבר במרמה (חלקן בניסיון וחלקן בנסיבות מחמירות); התחזות לאחר; הונאה בכרטיס חיוב (חלקן בניסיון וחלקן בנסיבות מחמירות); ופגיעה בפרטיות.

3. יצוין כי במקביל להליך מושא הבקשה, נוהל נגד המבקש הליך בבית משפט השלום בבאר-שבע – ת"פ 28274-03-15 (להלן: ההליך הנוסף), אשר "נסוב על עבירות דומות למדי לאלה שבתיק הנוכחי", כפי שהבהיר בית משפט השלום בגזר דינו מיום 27.12.2017. עוד תיאר בית משפט השלום את מעשיו של המבקש בהליך מושא הבקשה כ"המשך כרונולוגי של מעשיו בתיק הנוסף".

4. בהסדר הטיעון הנזכר לעיל הוסכם כי יוטל על המבקש עונש של 22 חודשי מאסר בפועל, "במצטבר לכל עונש אותו הוא מרצה", תוך שהצדדים יטענו באופן חופשי ביחס לשאלת ניכוי פרק זמן של כ-8.5 חודשים שבו שהה המבקש במעצר במשך ניהול ההליך, במקביל לעונש מאסר שריצה בשל הרשעתו בהליך הנוסף, אשר בגינה הושטו עליו 34 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 2.2.15 ועד ליום 18.2.15, וכן מיום 27.10.16 ועד ליום 6.4.2017.

5. ביום 27.12.2017 גזר בית משפט קמא את דינו של המבקש והשית עליו עונש של 22 חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצו במצטבר למאסר אותו הוא מרצה בגין הרשעתו בהליך הנוסף וללא קיזוז ימי מעצרו; מאסר מותנה בן 12 חודשים, לבל יעבור כל עבירה "שעניינה הונאה או מרמה או גניבה או ניסיון לעבור עבירה מעבירות מסוגים אלה"; מאסר מותנה בן 6 חודשים, לבל יעבור במשך חודשים כל עבירה "שעניינה התחזות לאחר או פגיעה בפרטיות"; קנס בסך 10,000 ש"ח (או 3 חודשי מאסר תמורתו); וכן פיצוי למתלוננים בסך כולל של 45,993 ש"ח.

בגזר הדין שקל בית משפט השלום את מכלול נסיבות ביצוע המעשים ונסיבותיו האישיות של המבקש. במסגרת זו עמד בית המשפט על חומרתן של העבירות שבהן הורשע המבקש, אשר באה לידי ביטוי "בהיקפם של המעשים, במספר קרבנותיו, ואף במספר המעורבים שפעלו מטעמו". עוד הדגיש בית משפט השלום כי האופן שבו בוצעו המעשים המתוארים בכתב האישום מעיד על "תחכום לא מועט", כדבריו, ואת העובדה שהעבירות בוצעו בעת שהמבקש ריצה עונש מאסר, מבין כתלי בית הכלא, באופן שיש בו כדי להוות "נסיבה לחומרה נוספת, הן בכך ש[המבקש – י' א'] אינו מקבל את אימת הדין, והן בכך שלמרות הקושי המובנה, מצליח פעם אחר פעם לבצע מתוך הכלא עבירות שמתרחשות בעיקרון מחוצה לו". כמו כן, ציין בית משפט השלום כי לחובת המבקש עומד עבר פלילי מכביד במיוחד, אשר מהווה גם הוא שיקול לחומרא לעניין גזר הדין.

מנגד, נשקלו לקולא הודאתו של המבקש בעובדות כתב האישום; העובדה ש"פעל לתיקון הנזקים של רובם של המעשים", כהגדרת בית המשפט; וכן עובדת קיומו של ההליך הנוסף, אשר בגינו, כאמור, נשפט המבקש ל-34 חודשי מאסר בפועל.

בית משפט השלום הבהיר כי לנוכח משקלן המשמעותי של הנסיבות המחמירות המתקיימות בעניינו של המבקש, עונש המאסר שעליו הסכימו הצדדים נוטה

לקולא, ואף מהווה עונש "קל מאוד", וכי הטעם המרכזי לאישור הסכמת הצדדים ביחס לעניין זה, כפי שבאו לידי ביטוי בהסדר הטיעון, הוא בחינה כוללת של מעשי המבקש בשני ההליכים למול העונש המצטבר המוטל עליו במסגרתם, וכלשון בית המשפט, בעמוד 4 לגזר הדין:

"יוצא איפה [כך במקור – י' א'] שלאחר בחינה כוללת של שני התיקים, המאסר המוצע על-ידי הצדדים בתיק שלפניי הופך מקל מדי לכזה שהינו קל עדיין, אך מצוי במתחם הסבירות, ועל כן יש לאמץ את העתירה העונשית בהקשר זה".

בנסיבות אלה, נמנע בית משפט השלום מלהורות על ניכוי ימי מעצרו של המבקש מתקופת המאסר שהוטלה עליו, בנימוק כי ניכוי כאמור יבטא, למעשה, הטבה כפולה עבור המבקש. ובאם להביא דברים בשם אומרם (שם):

"ברור כי הנאשם לא יוכל ליהנות משני העולמות, באופן שמצד אחד ההצבעה על אותה צבירת עונשים תצדיק קבלת ההסדר למאסר בפועל על אף קולתו, אך מנגד באמצעות קיזוז ימי מעצר, אותה תקופה עונשית מצטברת תפחת".

6. המבקש ערער על גזר דינו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי. במסגרת זו טען, בין היתר, כי העונש הכולל שהוטל עליו בגין מעשיו בשני ההליכים – ההליך דנן וההליך הנוסף, מהווה "עונש חריג ובלתי מידתי בנסיבות העניין", אשר אינו מבטא התחשבות מספקת בנסיבותיו המקלות.

עוד טען המבקש כי שגה בית משפט השלום בכך שנמנע מלהורות על ניכוי ימי מעצרו מתקופת המאסר שהוטלה עליו, וזאת מאחר שגם אם בתקופת מעצרו ריצה עונש מאסר, זכויותיו נפגעו בעקבות הימצאותו בסטטוס כפול, של עציר ואסיר גם יחד, דבר אשר מצדיק, לשיטתו, הקלה בעונשו.

7. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור בפסק דין תמציתי, בקובעו כי הפגיעה הנטענת בזכויותיו של המבקש לא נגרמה כתוצאה מהיותו עציר במקביל להיותו אסיר, אלא "בגלל נימוקים אחרים הקשורים להתנהגותו בנושא מאסרו נושא הערעור". עוד מצא בית המשפט להבהיר כלהלן (עמוד 4 לפסק הדין):

"גם אם המערער [המבקש – י' א'] היה ניזוק על-ידי היותו עצור במקביל להיותו אסיר, הרי החטאת רובצת לפתחו שכן הוצע לעותר [המבקש – י' א'] לקבל על עצמו חלופת מעצר גם אם הוא ממשיך להיות אסיר, והוא סירב לכך מנימוקים השמורים עמו".

8. מכאן הבקשה שלפניי.

9. בבקשתו חוזר המבקש על הטענות שהעלה במסגרת ערעורו בפני בית המשפט המחוזי, תוך שהוא טוען כי עניינו "מעלה שאלות עקרוניות ומשפטיות מהותיות" אשר מצדיקות מתן רשות ערעור.

בהתייחס לשני ההליכים המקבילים שנוהלו נגדו, טוען המבקש כי המשיבה "אילצה אותו לסיים את עניינו בשני הסדרי טיעון נפרדים", באופן אשר הוביל ל"ענישה כפולה", כהגדרתו, בדגש על חומרת עונש המאסר שהוטל עליו לריצוי בפועל וגובה הקנס שהושת עליו.

עוד טוען המבקש בבקשתו כי החלטתו של בית משפט השלום שלא לנכות מעונש המאסר שגזר על המבקש את ימי מעצרו, כמו גם הקביעות שעליהן נשענה החלטה זו, שגויות, ואף הופכות למעשה את יכולת המבקש לטעון לניכוי ימי המעצר – מרכיב שנכלל בהסדר הטיעון שהושג בין הצדדים – ל"פיקטיבי וחסר תוחלת", כלשונו.

דיון והכרעה

10. דין הבקשה להידחות.

11. כידוע, רשות ערעור שני תינתן רק במקרים שבהם הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר נסיבות המקרה מעוררות שיקולי צדק ייחודיים. בנוסף, בקשת רשות ערעור אשר נסובה על גזר הדין לא תתקבל, ככלל, אלא אם מדובר במקרה שבו ניכרת סטייה קיצונית מרמת הענישה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 2341/18 פלוני נ' מדינת ישראל (27.3.2018)).

12. המקרה שלפניי אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים, שכן לא מצאתי כי הבקשה – אשר ממוקדת כל כולה בנסיבות עניינו הפרטניות של המבקש – מעוררת שאלות

מהותיות, או שהיא מערבת שיקולי צדק ייחודיים, לרבות חשש ממשי מפני עיוות דינו של המבקש.

13. בנוסף, לאחר בחינת מכלול הנסיבות המפורטות בבקשה, לא שוכנעתי כי עונשו של המבקש סוטה לחומרא מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות באופן אשר מצדיק את קבלת הבקשה, ואף להיפך – כפי שהבהיר בית משפט השלום בגזר דינו, דומה כי העונש שהוטל על המבקש נוטה לקולא בהתחשב בחומרתן הרבה של העבירות שבהן הורשע ובעברו הפלילי המכביד (וראו רע"פ 5300/18 סלאמה נ' מדינת ישראל (12.7.2018)).

14. על אף שדי בטעמים שנמנו לעיל כדי להביא לדחיית הבקשה, אעיר בקיצור נמרץ לגופם של דברים.

15. ראשית, לא מצאתי בסיס לטענתו של המבקש כי "אולץ" לסיים את עניינו בשני הסדרי טיעון נפרדים. בנסיבות המפורטות בבקשה, אין טעם לסברה כי הסדרי הטיעון אינם מבטאים את רצונו החופשי של המבקש. ברוח זו התבטא המבקש במסגרת הדיון הדיון בת"פ 6918-12-16 (עמוד 63 לפרוטוקול מיום 30.10.2017), באמרו: "מאשר שהסדר מרצוני החופשי".

16. שנית, לא ראיתי טעם בטענת המבקש ביחס לסוגיית ניכוי ימי מעצרו מעונש המאסר. משמעותו של ניכוי כאמור היא, למעשה, ניכוי של תקופת המאסר שנגזרה על המבקש בהליך הנוסף מתקופת המאסר שנגזרה עליו בהליך דנן – באופן אשר יוצר למעשה חפיפה בין העונשים.

לתוצאה כאמור לא קיימת הצדקה במישור העקרוני, מאחר שהרציונאל העומד בבסיס הנוהג של ניכוי ימי מעצר מעונש מאסר – מניעת מצב שבו הנאשם נתון במאסר למשך פרק זמן ארוך משהוטל עליו – אינו מתקיים ביחס לימי מעצר שבהם ריצה הנאשם במקביל למאסר בתיק אחר.

לא מצאתי טעם בטענתו של המבקש אף בנסיבותיו הפרטניות של העניין הנדון, וזאת בשים לב לעובדה שהצטברות העונשים – אשר נקבעה במפורש בגזר הדין – היוותה שיקול מכריע בהחלטתו של בית משפט השלום לאמץ את הסכמת הצדדים בנוגע למשך עונש המאסר (ראו והשוו ע"פ 889/15 מהרט נ' מדינת ישראל

(15.5.2016), כמו גם לנוכח קביעותיהן העובדתיות של הערכאות קמא ביחס לטעמים שבגינם נותר המבקש במעצר, ולנסיבות שבהן נשללו ממנו זכויות מסוימות. בקביעות אלה לא מצאתי לנכון להתערב.

בשולי נקודה זו אעיר כי ההסכמה שנכללה בהסדר הטיעון היא זכותו של המבקש לטעון ביחס לסוגיה זו, הא ותו לא. משטען המבקש את טענותיו בהרחבה, מימש את זכותו המוסכמת, ואין בהכרעת בית משפט השלום נגד עמדתו כדי "לעקרה מתוכן", כטענתו.

17. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ח בתשרי התשע"ט (7.10.2018).

ש ו פ ט